

Notitie

Onderwerp Afspraken en voorwaarden gebruik aanvullende Elementen
Van Jan Brinkkemper
Aan StUF Regiegroep
Datum 27 januari 2016
Aantal pagina's 4

1 Aanleiding

Bij elke StUF standaard wordt middels een informatiemodel beschreven welke gegevens uitgewisseld kunnen worden. In sommige gevallen bestaat er echter de behoefte om binnen een StUF bericht gegevens op te nemen die niet in dat informatiemodel staan. Bijvoorbeeld omdat deze gegevens aan grote verandering onderhevig zijn of wanneer deze gegevens zo divers zijn, dat ze onmogelijk in één informatiemodel te vatten zijn. Voorbeelden zijn te vinden binnen de Jeugdzorgketen, WOZ en BRP processen en bij het uitwisselen van zaaktypespecifieke gegevens.

Om deze gegevens uit te kunnen wisselen met StUF berichten waren er tot februari 2015 twee manieren namelijk het uitbrengen van een nieuw sectormodel of door gebruik van extraElements. Beide manieren bieden te weinig flexibiliteit om invulling te geven aan de behoefte. Daarom is een nieuwe constructie toegevoegd namelijk de 'aanvullende Elementen'. Deze constructie biedt de gewenste flexibiliteit om gegevens op een nette gestructureerde manier toe te voegen aan StUF berichten zonder dat de structuur van het StUF bericht wordt aangepast.

Gebruik van aanvullendeElementen biedt veel voordelen maar, zonder goede afspraken kan deze flexibiliteit ook leiden tot interoperabiliteitsproblemen.

1.1 Doel

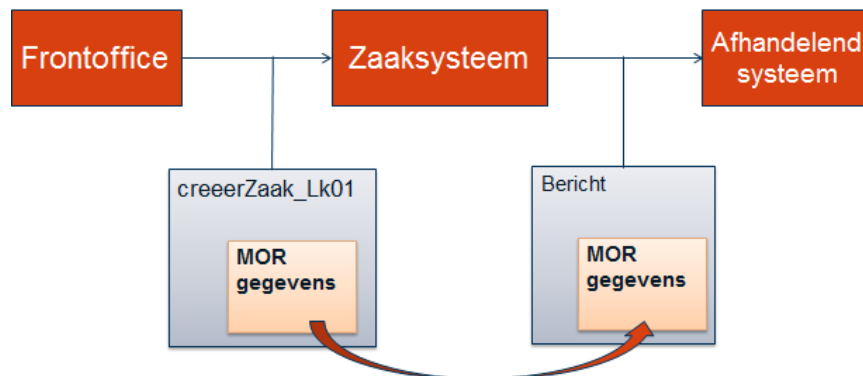
Deze notitie schetst drie mogelijke opties voor een procedure die gevolgd kan worden wanneer partijen gebruik willen maken van aanvullendeElementen. Doelstelling is om op basis van deze drie opties de discussie te voeren binnen de StUF Regiegroep en uiteindelijk te komen tot één gedragen procedure. Vervolgens zal deze procedure opgenomen worden binnen de proces- en producteisen voor het opstellen van standaarden.

2 Achtergrond: wat zijn aanvullendeElementen

Met de aanvullende Elementen constructie kunnen dynamisch gegevens toegevoegd worden aan een StUF-bericht zonder dat daardoor de structuur van het StUF bericht verandert. De gegevens worden verpakt in een container die vervolgens wordt opgenomen in een StUF bericht. Applicaties die berichten met een container ontvangen hoeven geen kennis te hebben van de inhoud van een container om het bericht goed te kunnen verwerken. Alleen voor de verzender en de uiteindelijke ontvanger moet de inhoud duidelijk zijn.

In onderstaande afbeelding is een voorbeeld uitgewerkt voor het versturen van gegevens van een Melding Openbare Ruimte (MOR). De frontoffice (website) stuurt een creeerZaak bericht om een

zaak aan te maken in het Zaaksysteem. De inhoudelijke gegevens van de MOR zijn in het creeerZaak bericht opgenomen in een container. Het Zaaksysteem maakt een zaak aan naar aanleiding van het bericht en stuurt de container met de MOR gegevens door naar het afhandelend systeem zonder dat het zaaksysteem kennis heeft van deze gegevens.

Figuur 1: Voorbeeld aanvullendeElementen in berichten

Elementen binnen een container zijn goed schema-valideerbaar (en dus testbaar) en de inhoud van de container kan veranderd worden zonder de structuur van het StUF bericht te veranderen.

3 Afspraken en voorwaarden gebruik aanvullendeElementen

Flexibiliteit in standaarden leidt tot hogere risico's op interoperabiliteitsproblemen. Door het maken van de juiste afspraken en het stellen van de juiste voorwaarden kan een goede balans gevonden worden tussen flexibiliteit en interoperabiliteit. Dit hoofdstuk beschrijft drie opties voor een procedure die partijen moeten volgen om gebruik te mogen maken van aanvullendeElementen. De opties variëren van zeer flexibel in gebruik met hoger risico op interoperabiliteitsproblemen tot niet flexibel maar met een lager risico op interoperabiliteitsproblemen. Voor alle opties geldt dat containers met aanvullendeElementen alleen gebruikt mogen worden in (eindproduct) standaarden waarin expliciet is beschreven in welke berichten en op welke plek binnen de berichtstructuur een container voor kan komen.

3.1 Optie 1: Zeer flexibel; geen standaardisatie

Partijen (leveranciers, gemeenten) mogen onderling afspreken hoe zij de inhoud van de container vormgeven. Er worden geen eisen gesteld aan de structuur en/of inhoud. De container mag gebruikt worden binnen alle standaarden waarin dit wordt toegestaan. Dit biedt veel flexibiliteit voor partijen om snel gegevens op te nemen in berichten die niet passen binnen de standaardberichten en wel worden uitgewisseld tussen de applicaties van die partijen.

De inhoud van een container wordt echter niet gestandaardiseerd, alleen afgesproken tussen de direct betrokken partijen. Een StUF-bericht naar of van een andere partij die de inhoud van de container wil verwerken, kan dan tot (interoperabiliteits) problemen leiden omdat de wijze waarop die inhoud is gestructureerd wellicht afwijkt van de wijze waarop die partij met die gegevens omgaat. Verder bestaat het risico op veel verschillende containers om dezelfde functionele behoefte in te vullen maar technisch *net* anders zijn. Wel kan dit een weg zijn om initiatieven te kunnen nemen die later in standaarden omgezet kunnen worden en daardoor snel in te kunnen spelen op ontwikkelingen.

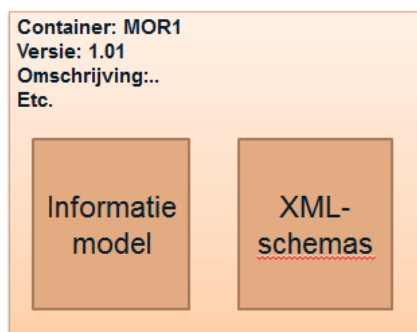
Eén van de beheersmaatregelen bij dit scenario is dat elke 'container' die gespecificeerd is, gemeld wordt bij KING en dat KING dat publiceert. Het is dan voor alle partijen duidelijk welke containers

er al zijn. KING zou dit kunnen volgen en telkens beoordelen welke initiatieven zich lenen voor verdergaande standaardisatie (zie de volgende twee scenario's).

3.2 Optie 2: Minder flexibel; meer standaardisatie

Partijen mogen onderling bepalen welke informatie zij willen opnemen in een container. De container moet echter voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Een container bestaat uit:
 - o Een informatiemodel waarin alle objecten en attributen die kunnen voorkomen in de container zijn beschreven
 - o Indien van toepassing¹ een 'verstuffings' document waarin wordt toegelicht op welke manier de elementen in het informatiemodel zijn omgezet naar een XML structuur
 - o XML-schema's die gebruikt kunnen worden om de elementen binnen de container te valideren
- Een container heeft een
 - o Naam
 - o Functionele beschrijving
 - o Versienummer
 - o Aanduiding in welke standaarden de container wordt gebruikt
 - o Aanduiding welke referentiecomponenten geacht worden de inhoud van de container te kunnen verwerken

Figuur 2: Inhoud container

De container wordt aangemeld bij KING die op bovenstaande voorwaarden toetst. Vervolgens worden de volgende stappen doorlopen:

- Toetsing informatiemodel door expertgroep informatiemodellen
 - o Juist aansluiten op en hergebruik van bestaande informatiemodellen (portfoliobeheer)
 - o Gemodelleerd volgens geldende ontwerpprincipes (metamodel)
- KING beoordeelt verstuffing (indien nodig, zie voetnoot)
- KING legt informatiemodel ter visie en doet mededeling in StUF Regiegroep
- KING publiceert container

Doel van bovenstaande stappen is maximaal hergebruik. Wanneer partijen een container aanmelden met een inhoud die sterk lijkt op een container die eerder is aangemeld dan zal KING vragen aan de relevante partijen om gezamenlijk tot één container te komen. Wanneer blijkt dat er

¹ Indien van toepassing omdat een container niet per definitie StUF inhoud hoeft te bevatten en omdat een verstuffingsdocument op termijn wellicht niet meer nodig is wanneer een informatiemodel voldoet aan KING metamodel waardoor verstuffing geautomatiseerd kan worden uitgevoerd.

landelijk behoefte is aan dezelfde containers dan is dit voor KING aanleiding om te onderzoeken of een standaardisatietraject gestart moet worden.

3.3 Optie 3: niet flexibel; zekerheid over inhoud container

Deze optie is gelijk aan optie twee maar met de volgende extra voorwaarden:

- Bij het vaststellen van een nieuwe (versie van een) berichtenstandaard is bekend in welke berichten welke *specifieke* containers verwacht kunnen worden.
- Wanneer er na vaststelling van een standaard behoefte is om nieuwe (versies van) containers te gebruiken dan leidt dit tot een nieuwe versie van de berichtenstandaard

Door bovenstaande voorwaarden toe te passen is altijd vooraf duidelijk per bericht welke inhoud in een container verwacht kan worden. Tegelijkertijd moet hiervoor wel een nieuwe versie van een standaard worden vastgesteld met bijbehorend governance proces.

Dit scenario geeft veel beheersbaarheid. Een nadeel hiervan is dat niet snel ingespeeld kan worden op behoeften en nieuwe ontwikkelingen. Gebruik van een container is immers pas mogelijk nadat het standaardisatieproces voor een berichtstandaard opnieuw geheel doorlopen is.

4 Gevraagd aan StUF Regiegroep

Keuze voor te volgen procedure(s) die partijen moeten volgen om gebruik te mogen maken van aanvullendeElementen.